

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

93. An Confessarius Regularis ex abiuratione propter sollicitationem
remaneat inhabilis ad Officia Religionis? Et an dictus non possit rehabilitari
nisi per Pontificem, vel Illustrissimos Inquisitores ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Ex Edicto DD. Inquisitor. &c. Ref. XCII. 415.

Confessario solicitante paulo ante, vel post confessionem, omnino abjuracionem ei indicendam esse, quia qui paulo ante, vel post confessionem sollicitat poenitentem, dicitur sollicitare in ipsamet confessione, ut tradunt Doctores communiter, & ego probavi in 3. par. tract. 4. res. 14.

5. Quoad alios verò casus quando sollicitatio fit in confessionario, &c. Soula, ut doctum est, ubi supra, & in approb. Inquis. lib. 1. cap. 3. 4. num. 68 docet Confessarium sollicitantem non debere abjurare, sed tu cogita, quia supradicti casus enumerati à Soula includuntur à Pontifice simul cum aliis casibus, in quibus sollicitantes abjurant de levi, & Pontifex, ut loquitur de istis casibus inducentibus secundum Soulam suspensionem, loquitur eodem modo de illis, quos negat Soula suspensionem inducere, unde postquam absolute, & sine ulla distinctione enumerasset Pontifex omnes supradictos casus, postea subiungit ut Inquisitores Ordinarii super his prout in causis fidei inquitant & procedant: ergo, &c. Unde revera debent abjurare, prout in Rom. & universali Inquisitione observatur.

RESOL. XCII.

An Confessarius in Confessionario tantum sollicitans extra actum confessionis debeat abjurare?

Et observatur, quod potest Tribunal S. Officii recognoscere Confessarios sollicitantes, etiam si non iudicentur suspecti de hæresi, & potest tales punire.

Et an Inquisitores possint imponere Confessariis Regularibus sollicitantibus, quod teneant ultimum locum inter Regulares sui Monasterij in Choro, & Refectorio, & in aliis locis, & aliquando mandare, ut sententia contra Confessarium Regularem lata publice legatur in proximo Capitulo Generali sue Religionis? Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 43. alias 41.

1. Negativam sententiam nominatim contra me docet Carena par. 2. tit. 6. §. 16. num. 81. & ad meum argumentum respondet, quod verba Bullæ, *Sicut in causis fidei*, possint commode intelligi, quoad ordinem procedendi, eo utique modo intelligenda sunt, maxime id suadentibus verbis ipsius Constitutionis, ibi, *Inquirent, & procedant*. Si enim Pontifex voluisset, quod etiam causa terminaretur, illud utique dixisset, & cum de terminatione causarum Papa ibi mentionem non fecerit, intelligitur eam voluisse reservare dispositioni juris; secundum quam Confessarii sollicitantes in Confessione, & propè eam, quia abutuntur Sacramento, expediuntur ut suspecti de hæresi; sollicitantes verò in Confessione tantummodo, uti non abutentes Sacramento, & per consequens non suspecti, non possunt expediti ut suspecti. Secundo respondetur, quod regula illa juris de una determinatione respiciente plura determinabilia cessat, ubi eadem ratio non militat in omnibus determinabilibus. *Surdus conf. 66. n. 19. vol. 1.* Hic autem militat sine dubio diversa ratio, quam supra proximè consideravimus. Ita Carena.

2. Sed adversus illum in mei defensionem insurgit novissimè Pater Ioseph Ianuarius de *Casibus reser. res. sol. 55. num. 9.* ubi sic ait: Sunt suspecti de hæresi, non solum Confessarii sollicitantes in confessione, sed etiam sollicitantes in Confessionario, vel in hoc loquentes obscena, & turpia, nulla habita, neque simulata Confessione. Sicut qui non in Confessionario, sed alio in loco confessionem simulant; & ideo hi debent abjurare saltem de levi: quicquid contra dicat Carena. Ratio asseritur à Fagundez; quia licet

Gregorius XV. in criminalibus additis, ac declaratis in hac sua constitutione non dicat tales de crimine hæresis esse suspectos, id supposuit ex verbis Constitutionis Pij IV. ibi insertæ, & se approbatæ, & confirmatæ; & sic verba utriusque Constitutionis sunt veluti in uno contextu; & unica terminatione terminata, leg. *Item hoc iur. ff. de vulg. l. Quamvis Cod. de Imp.* Cum ergo in Constitutione Pij IV. hi deperditi homines sint declarati de crimine hæresis suspecti, consequenter, & etiam additi à Gregorio XV. Addo quòd nisi essent de crimine hæresis suspecti non posset assignari ratio, cur essent denunciandi ad Tribunal Sancti Officii, ad quod spectat cognoscere de causis fidei, vel habentibus connexionem cum fide. Nec obstat dictum Carena, quod etiam Inquisitores Hispaniæ habent facultatem procedendi contra Sodomitas, & tamen hi non abjurant, neque de levi. Quia contra Sodomitas procedunt Inquisitores ex speciali delegatione Gregorij XIII. sub die 13. Augusti 1574. non verò tanquam contra suspectos de hæresi, & ideo ceteri Inquisitores aliorum Regnorum non procedunt contra tales. At in casu nostro proceditur contra Confessarios in Confessionario sollicitantes tanquam contra suspectos de hæresi, &c. Vt Sammi Pontifices se explicant, ideo enim volunt ut contra eos procedant Inquisitores. Huicque Ianuarius. Et ita nostram sententiam contra Carenam tenet etiam Fagundez præcept. 2. *Eccles. lib. 4. cap. 3. num. 80.* & Escobar de *Confess. sollicit. part. 1. quest. 1. num. 16.*

3. Observent tamen hic DD. Inquisitores, id quod ego in eorum favorem olim docui, quod potest Tribunal S. Officii recognoscere Confessarios sollicitantes etiam si non iudicentur suspecti de hæresi, & potest tales punire; quia cognitio horum sine restrictione est concessa Inquisitoribus in Bullis Summorum Pontificum, Et ita me citato tenet Escobar, ubi supra, quod vocat singulare; & etiam me citato Ianuarius.

4. Nota quod Carena, *part. 2. tit. 6. §. 17. n. 89.* putat, posse Inquisitores imponere Confessariis Regularibus quod teneant ultimum locum inter Regulares sui monasterij in Choro, Refectorio, & aliis locis. Et aliquando debent Inquisitores mandare, ut sententia contra Confessarium Regularem lata, publice legatur in proximo Capitulo sue Religionis generali, & hoc ad aliorum terrorem, & exemplum. Sed hæc omnia non approbat Pater Bordonus in *Sacro Tribunali, cap. 23. quest. 38. numer. 114.* ubi sic ait: Inquisitorem mandare posse lectionem sententiæ Regularis condemnati in Capitulo Generali ad terrorem & exemplum aliorum; quod non probo, quia id est aliqual jus in Capitulo, quod nullibi invenio concessum Inquisitoribus. Sufficerent autem publicantur privatis literis huiusmodi delicta apud Regulares. Displicet etiam quod adjungit, Inquisitorem posse infligere poenam ultimi loci inter suos Comprofessos; quia in Bulla Gregoriana sufficerent exprimuntur poenæ huiusmodi sollicitatoribus imponendæ. Ita Bordonus. Sed sententia Carenae observatur in Tribunali nostræ Inquisitionis Hispaniæ, & illam ego praticavi: Et ideo non est audiendus Bordonus & nostram sententiam contra illum, præter Carenam tenet Castrus Palaus, *tom. 1. tract. 4. disputat. 9. numero 2.* & novissimè Ianuarius ubi supra, *res. sol. 55. num. 23.*

RESOL. XCIII.

An Confessarius Regularis ex abjuracione præter se Mm 4 licet

Docuit id Ref. quæ hic est sup. 34 ad medium, & in Ref. 49. §. 2. in fin. & inf. in tr. 12. Ref. 7. §. 1. sed lege eam per totam. Et sup. doctrina contenta in hoc §. ult. Nota quod inf. in tr. 12. Ref. 7. in diversis §§. & vers. ejus significanter in §. Difficultas propè finem. à vers. A los religiosos. & in §. Vnde in principio, & in fine.

licitationem remaneat inhabilis ad Officia Religionis?

Et an supradictus non possit rehabilitari nisi per Pontificem, vel Illustrissimos Inquisitores Sacra Congregationis? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 48.

Sup. hoc inf. in tr. 10. Ref. 53. §. Sed an. & inferius in tr. 12. ex lata doctr. Ref. 7. signat in §. Difficultas. in fin. & in §. Vnde etiam in fin.

§. 1. **H**anc questionem pertractarunt duo Lusitani viri doctissimi, Rodericus Acugna, & Anton. Soula, hic in opusculo de Confess. sollicit. tract. 2. cap. 16. n. 6. Ille in tractatuum Confess. sollicit. q. 2. 4. n. 2. 2. & ibi additionator ejus Freitas num. 70. & asserunt Confessarium propter sollicitationem, de qua fuit convictus, vel quam est confessus, ipso jure inhabilis ad gradus, & dignitates Ecclesiasticas non manere, quia nullus est textus, nec glossa, nec Doctor, qui per abjuracionem de levi inhabilitatem ad dignitates, & officia inducat; & hoc etiam docuerat Henriquez, lib. 1. 3. cap. 56. §. 1. in glossa lit. K, & Garfias de benef. tom. 2. par. 11. cap. 10. n. 87. cum aliis penes ipsos.

2. Sed hodie contrarium dicendum est, stante decreto Urbani VIII. edito anno 1626. in quo Regulares puniti per S. Officium (penitentibus salutaribus exceptis) eo ipso sunt inhabiles ad gradus & officia Religionis, nec possunt rehabilitari, nisi per Sanctissimum, vel per illustrissimos Inquisitores sacra Congregationis, ut observat Aloysius Batiola in aphor. lit. K. ver. Regulares. Barbosa de jure Ecclesiastico lib. 1. cap. 19. n. 128. Peyrinus in privi. Minim. tom. 2. constit. 9. Pauli V. §. 2. num. 29. & Tamburinus de jure Abbat. tom. 1. disp. 6. q. 21. n. 17. qui per extensum verba supradicti decreti adducunt.

RESOL. XCIV.

An Ecclesiastici, qui interfunt sententia contra Confessarios sollicitantes, teneantur sub peccato mortali non manifestare delinquentem? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 44.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Soula de Confess. sollicit. tract. 2. cap. 16. n. 8. ubi sic ait: Illud notandum existimo, non esse vocandos tot numero, ut crimine secreto servari non possit; dixi non debere tot personas numero interesse ut crimen secreto servari non possit, quia, ut existimo, omnes, qui interfunt hujusmodi sententis & abjuracionibus, tenentur sub peccato mortali secretum servare, personamque delinquentem, aut crimen aliis non manifestare. Ratio est, quia infamia talis criminis Tribunalis Sancti Officii Inquisitionis limites non excedit, ut patet ex eo quod sententia illa propter bonum commune occulte profertur, nec iudices fidei infamare intendunt eos, quos sic puniunt, sed quando crimen aliquos limites non excedit, non potest sine peccato mortali manifestari; ergo quotquot interfunt, secretum servare tenentur. Ita Soula.

2. Sed, ut verum fatear, hæc sententia nimis rigida mihi videtur, & Scraphinus Freitas in addit. ad tract. de Confess. sollicit. quasi. 24. num. 49. propter scandalum putavit à DD. Inquisitoribus in tali casu pœnam excommunicationis & juramentum adhibendum esse, ne intervenientes hoc crimen propalarent aliis. Ergo dum non adhibetur, non adest obligatio peccati mortalis, maxime si tales Ecclesiastici crimen manifestarent inter alios Ecclesiasticos & Regulares: nam ita nullum scandalum oriretur, imò cum dictis viris propalatio effectum bonum faceret, incuteret enim eis timorem: secus autem esset cum secularibus, & de propalatione cum secularibus, loquitur Freitas ubi supra.

RESOL. XCV.

An Episcopi possint cognoscere de hoc crimine, ita ut aliqui penes ipsos possint Confessarios sollicitantes denunciare? Ex p. 2. tr. 4. Ref. 29.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam omnino amplectens ante Bullam Greg. XV. nō poterant cognoscere de crimine Confessariolorum sollicitantium mulieres in confessione ex rationibus allatis per DD. ubi infra, sed pertinebat ad Inquisitores: hodie tamē, post dictā Bullam, Episcopi etiam possunt cognoscere de hoc crimine. Et hoc clare apparet ex verbis Pontificis in ipsa Bulla manifestē hoc declarantis. Et hanc sententiam docet novissimē Sanctarellus tract. de hæresi, cap. 44. n. 11. & 13. Acugna de Confess. sollicit. q. 2. per tot. Peyrinus super privi. Minim. tom. 2. constit. 4. Greg. XV. §. 6. n. 10. & Bonacina in var. tract. disp. 6. punct. 3. n. 23. & alij.

RESOL. XCVI.

An Episcopi possint cognoscere de crimine sollicitationis? Et an hoc etiam separatim ab Inquisitoribus, ubi adest Inquisitio Hispanica?

Et quid est dicendum in aliis Regnis, & Inquisitionibus?

Et in Regnis, ubi non est Inquisitio Hispanica, si Confessarius sollicitans, & femina sollicitata eodem tempore ab Episcopo, & Inquisitore citentur, an certus Inquisitor comparere debeant, non autem coram Episcopo?

Et quid, si Confessarius sollicitans sit Regularis exemptus?

Et docetur, quod Episcopi possunt separatim ab Inquisitoribus procedere in causis fidei, contra suspectos, imò contra Hæreticos, ideo jurisdictionem Inquisitionis non prajudicare jurisdictioni Episcoporum, cum censetur concessa cumulativè, non autem privativè. Ex p. 4. tr. 5. Ref. 52.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docui in p. 1. tr. 4. de eadem denunciar. * resol. 29. Sed difficultas est an separatim ab Inquisitoribus possint hoc crimen cognoscere Episcopi in Regnis, ubi adest Inquisitio Hispanica? & videtur etiam affirmativè respondendum ex verbis Bullæ Greg. XV. ibi, & præterea omnes Inquisitores, & locorum Ordinarii super his contra prædictos simul, vel separatim in omnibus, &c. Vnde in his verbis æquè facultatem inquirendi contra Confessarios sollicitantes concessam esse Inquisitoribus ac Episcopis, docet Castus Palaus in opere mor. tom. 1. tr. 4. disp. 9. punct. 1. n. 9. & punct. 10. n. 4. ergo, &c.

2. Verum de hoc non dubito, sed difficultas est, ut dixi, an stantibus dictis verbis Episcopi, ubi adest Inquisitio Hispanica, possint separatim ab Inquisitoribus contra Confessarios sollicitantes inquirere ex virtute dictæ constitutionis; & certè qui favent parti Episcoporum, affirmativè respondent, cum supradicta verba citatæ constitutionis loquantur, ut patet ex contextu literæ absolute de Episcopis omnium Regnorum, ut possint simul, vel separatim ac Inquisitoribus de dicto crimine cognoscere: ergo, &c.

3. Probatum secundò, quia Episcopi possunt separatim ab Inquisitoribus procedere in causis fidei contra suspectos, imò & contra hæreticos, ut patet ex cap. 12. in tra. suspectos, imò & contra hæreticos, ut patet ex cap. 12. per hoc, de hæret. in 6. ideo jurisdictionem Inquisitionis non prajudicare jurisdictioni Episcoporum, cum